

CẨM NANG NẠN NHÂN
do TỆ NẠN XÃ HỘI
VICTIM OF CRIME HANDBOOK
VIETNAMESE

Helping Communities Assist Victims of Crime

Giao Lưu Văn Hóa

Crossing the Cultural Divide

Information on Services for Victims of Crime

Tài liệu cho người tị nạn và di dân về yểm trợ Nạn Nhân

Tại Gia nã Đại, mọi người không phân biệt chủng tộc, tập quán, tôn giáo đều được luật pháp bảo vệ và có những quyền lợi như nhau. Những ai bị ảnh hưởng bởi tệ nạn xã hội, thì có các chương trình, dịch vụ để yểm trợ họ. Một số người di dân hoặc tị nạn có thể không ngờ có các hệ thống yểm trợ này hay có thể đối diện với những trở ngại về văn hóa và ngôn ngữ khi muốn tìm sự hỗ trợ. Cẩm nang này được phổ biến để giảm thiểu những trở ngại, sự đơn phương độc mã, đồng thời xây dựng mối liên hệ giữa cộng đồng di dân/tị nạn và hệ thống hỗ trợ.

Nhóm Legacy gồm những thành viên từ : nhân viên, người hướng dẫn cộng đồng, đại diện của cơ quan tại Edmonton nêu lên những trở ngại, bế tắc của những người mới định cư, và cẩm nang này ra đời với sự tài trợ của Alberta Solicitor General's Victims of Crime.

Cẩm nang này được dịch ra nhiều ngôn ngữ : Phi châu (Amharic, Swahili, Tigrigna), Ả Rập, Trung hoa, Pháp, Miên, Kurdish, Ấn độ, Somali, Tây ban Nha, Việt Nam.

Mục Lục

Table of Contents

Tại sao ta đọc cẩm nang này.....	3
Kinh nghiệm di dân.....	4
Sơ Đồ Dẫn Tiến	5
Sau tai biến – Phần một	6
Vào Hệ Thống Pháp Lý (phần hai)	7
Luật Bảo Vệ Nạn Nhân của Tội Phạm tại Alberta	8
Chương Trình và Dịch Vụ.....	8
• Đơn vị cảnh sát hỗ trợ nạn nhân	
• Đơn vị cộng đồng hỗ trợ nạn nhân	
Chương Trình về Tường Trình Ảnh Hưởng của Nạn Nhân	9
Lời Tường Trình của Nạn Nhân-phần tiếp theo	10
Chương Trình Yêu Cầu Bồi Thường	11
Chương Trình Phúc Lợi Tài Chánh	12
Từ liệu dẫn giải	14
Tham Khảo	16
Liên lạc hoặc muốn biết thêm chi tiết và tài liệu về chương trình cảnh sát và cộng đồng hỗ trợ nạn nhân của tội phạm trên mạng www.victims.gov.ab.ca	

Tại Sao Ta Đọc Cẩm Nang Này?

Why read this booklet?

Cẩm nang Giao Lưu Văn Hóa- “Crossing the Cultural Divide”- nhằm giảm thiểu những trở ngại văn hóa bằng cách cung ứng những dữ kiện chính yếu về các dịch vụ cho nạn nhân của cộng đồng di dân/tị nạn với các chương trình/hệ thống hỗ trợ. Vì những trở ngại của ngôn ngữ và văn hóa, các nạn nhân là người di dân/tị nạn có thể có những trở ngại nhiều hơn khi phải đối diện tới hệ thống pháp lý. Căn bản là có những chương trình, dịch vụ xã hội để hỗ trợ các nạn nhân của tị nạn xã hội.

Tội phạm có thể xảy ra cho bất cứ ai. Không có gì phải xấu hổ khi nó xảy đến cho bạn. Tội phạm là một hành động phi pháp cần phải có luật pháp để trừng phạt bởi vì nó gây tai hại cho xã hội. Nạn nhân là người chống lại tội phạm mà họ gặp phải. Cẩm nang này sơ lược về các dịch vụ cho các nạn nhân của tị nạn xã hội sử dụng đặc biệt cho cộng đồng di dân hoặc tị nạn. Mục đích của tài liệu này nhằm bảo đảm các nạn nhân và những người muốn hỗ trợ các nạn nhân tìm hiểu tin tức và hệ thống pháp lý và sự giúp đỡ hiện hữu hơn.

Trong việc đương đầu với tội phạm và hệ thống pháp lý, nạn nhân sẽ gặp nhiều nhân vật ở mỗi tầng lớp. Những nhân vật đó sẽ là cảnh sát của chương trình hỗ trợ nạn nhân, luật sư của bị cáo, hội đồng giám sát, quan tòa, vân vân... Sau đây là tóm tắt vai trò của họ trong sự liên quan tới nạn nhân của tị nạn xã hội:

1. Cảnh sát giữ vai trò cụ thể trong hệ thống pháp lý, bởi vì có kinh nghiệm trước đó, nạn nhân có thể sợ hãi về vấn đề trình báo với cảnh sát. Cảnh sát và hệ thống pháp lý sẵn sàng giúp đỡ và thi hành luật pháp. Luật lệ không đặc ra như là một biện pháp áp chế. Tại Gia nã Đại luật lệ được đặt ra để bảo vệ công dân.
2. Đơn vị cảnh sát hỗ trợ nạn nhân (Police-based Victim Services Units): xem trang 8.
3. Chương trình cộng đồng hỗ trợ nạn nhân: (Community-based Victims Assistance Program: xem trang 8.
4. Luật sư của bị cáo: đại diện cho bị cáo.
5. Những công tố viên đại diện cho công cộng. Họ không phải là luật sư của nguyên cáo nhưng là người dẫn chứng những bằng chứng của vụ án trước tòa.

Kinh Nghiệm Di Dân

The Immigrant (Newcomer) Experience

Khi quý vị hồi bất cứ gia đình người mới nhập cư được vài ngày hoặc định cư lâu năm, họ vẫn còn nhớ cái cảm giác đầu tiên ngỡ ngàng, bất ổn không bao giờ nhạt phai trong tâm trí họ.

Những gia đình di dân đến cư trú tại Gia Nã Đại với 2 lý do: thứ nhất do sự lựa chọn, thứ nhì do hoàn cảnh bắt buộc. Họ có thể nhớ đến sự mất mát và trở ngại mà họ đã trải qua. Nhiều cảm giác sững sờ lần đầu tiên đặt chân lên đất Gia nã Đại.

Trong nhiều trường hợp, một gia đình phải đương đầu với thách thức của sự sống còn trong sinh hoạt hàng ngày, chăm lo những nhu cầu căn bản cho bản thân và con cái. Tìm việc làm là điều tối hậu nhưng thực tế lại khó khăn hơn, rồi chẳng bao lâu họ lại kinh nghiệm rằng những bằng cấp từ quốc gia của họ không được chấp nhận tại Gia nã Đại. Những sự căng thẳng mới xâm nhập vào đời sống gia đình của họ.

Cung cấp tài liệu chính xác là một biện pháp giúp đỡ cho cả gia đình người nhập cư, là thông cảm nỗi khó khăn của người mới định cư

Nạn nhân của tệ nạn xã hội hoặc tai nạn làm cho những ai mới đến Gia Nã Đại nặng thêm gánh nặng trên vai. Họ có thể không quen thuộc với hoàn cảnh, trở ngại về ngôn ngữ, văn hóa, trong việc tiến hành thủ tục pháp lý.

Sau đây là sơ lược từng bước mà bạn cần phải làm nếu bạn là một nạn nhân của tệ nạn xã hội:

- Nếu bạn bị cướp giật
- Nếu bạn bị đe dọa
- Nếu bạn bị quấy nhiễu, nhục mạ hoặc bị kỳ thị
- Nếu bạn bị xúc phạm đến cơ thể hay bức hại tình dục lẫn tinh thần (ngay cả bị người hôn phối, hoặc người trong thân quyến)

Những hành động nêu trên là sai, là vi phạm luật.

Nếu bạn là nạn nhân của những hành động nêu trên, thì những chương trình và dịch vụ để giúp đỡ các nạn nhân của tệ trạng xã hội

Sau Tai Biến Tội Phạm – Phần một

After the Crime (Stage One)

- Nếu sự việc xảy ra khẩn cấp, gọi 9- 1- 1 và cho biết những dữ kiện gì đã xảy ra càng đầy đủ càng tốt.
- Trong trường hợp không khẩn cấp, hãy đi đến trạm cảnh sát hoặc cảnh sát quốc phòng gần nhất (RCMP) để tường trình sự việc đã xảy ra. Lời khai sẽ được ghi vào hồ sơ nhân chứng. Bạn cũng cần biết số hồ sơ, và thẻ cá nhân của người cảnh sát giúp bạn.
- Bạn cũng có thể nhờ tìm được một thông ngôn viên. Hoặc tùy theo tội trạng và sự thuận tiện tại những trung tâm lớn, bạn có thể yêu cầu vị cảnh sát là người có thể nói cùng một ngôn ngữ, hoặc cùng tính phái (nam, nữ)
- Bất cứ trường hợp nào, bạn có thể nhờ người nào tin cậy đi cùng với bạn. Bạn cần thông ngôn viên hoặc người nào có thể lắng nghe với bạn để biết thêm dữ liệu trong tiến trình này.
- Bạn cũng có thể yêu cầu đơn vị cảnh sát hỗ trợ hoặc chương trình cộng đồng hỗ trợ các nạn nhân tội phạm
- Một trong những dịch vụ của cảnh sát, có đơn vị hỗ trợ giải quyết vấn đề bạo hành trong gia đình. Đơn vị này gồm có một cảnh sát viên và một nhân viên xã hội hỗ trợ bạn.

Những Diễn Tiến sau Biến Cố

Options After a Crime has been Committed:

Stage 1
Phần 1
Sau biến cố

Khai báo cho cảnh sát càng sớm càng tốt:
Gọi điện thoại khẩn cấp 9 - 1 - 1 hoặc
đi đến trạm cảnh sát

Stage 2
Phần 2
Vào hệ thống
xét xử

Đến Victim
Services để
được giúp
đỡ

Nếu muốn
viết tường
trình / hoặc
yêu cầu can
phạm bồi
thường

Nếu nộp đơn
xin hỗ trợ tài
chánh

Stage 3
Phần 3
Thời hạn

Càng sớm
càng tốt
Đơn vị Cảnh
sát, hoặc
Đơn vị cộng
đồng

Bất cứ lúc
nào trước khi
tuyên án

Trong vòng
hai năm

Vào Hệ Thống Pháp Lý – Phần hai

Entering the Justice System (Stage Two)

Chúng ta thường nghĩ rằng tội phạm chỉ xảy ra cho người khác. Chúng ta không ngờ rằng đời sống của ta bị ảnh hưởng do tội phạm gây ra và chúng ta biết chắc là có sự giúp đỡ nào hay không nếu ta là nạn nhân của tội phạm

CANADIAN STATEMENT OF BASIC PRINCIPLES OF JUSTICE FOR VICTIMS OF CRIME, 2003

Để tôn trọng bằng Tuyên Ngôn những Nguyên Tắc Căn Bản về Sự Công Bằng cho các nạn nhân do Liên Hiệp Quốc ban hành, và mối quan tâm đến những ảnh hưởng tai hại đến cá nhân và xã hội về sự phạm pháp, cùng với nhận thức rằng tất cả công dân được bảo vệ bởi hiến chương về Quyền Hạn và Tự Do của người dân Gia Nã Đại (Canadian Charter of Rights and Freedoms) và những tình bang khác; Quyền của nạn nhân và kẻ phạm tội phải được quân bình, cùng với sự phân chia quyền hành của chính phủ liên bang, tỉnh bang/ lãnh thổ mà các Bộ Trưởng Tư Pháp đảm trách sự công bằng cho các vụ phạm pháp đồng ý rằng những điều được nêu ra sau đây là tiêu chuẩn để đối xử với nạn nhân và nhất là trong tiến trình xử kiện.

Sau đây là những nguyên tắc dùng để cổ xúy sự đối xử công bằng cho nạn nhân và cần được phản ánh các đạo luật, chính sách của liên bang, tỉnh bang/ lãnh thổ.

1. Nạn nhân phải được tôn trọng, cảm thông và được đối xử lịch duyệt.
2. Đời tư của nạn nhân cần được quan tâm và tôn trọng tối đa.
3. Làm tất cả những gì có thể làm được để giảm thiểu sự bất tiện của nạn nhân
4. Bảo vệ an ninh cho nạn nhân, cần phải được quan tâm trong suốt thời gian xét xử để nạn nhân tránh khỏi bị hăm dọa và bị trả thù.
5. Cần phải cung cấp đầy đủ cho nạn nhân những tài liệu về hệ thống luật pháp, vai trò của nạn nhân và cơ hội trong tiến trình xét xử.
6. Tài liệu phải được thông báo cho nạn nhân, theo luật, chính sách, tiến hành, tình trạng của sự điều tra; thời biểu, diễn tiến và kết quả của sự việc; và tình trạng của kẻ vi phạm luật trong hệ thống cải chánh.
7. Những tài liệu hỗ trợ nạn nhân, dịch vụ, chương trình, bồi thường, cần phải cung cấp đầy đủ cho họ.
8. Những quan điểm, mối quan tâm, đại biểu cho nạn nhân rất quan trọng trong tiến trình xét xử và cần được cân nhắc theo thể lệ hiện hành, chánh sách và thủ tục.
9. Những nhu cầu, quan tâm và sự đa dạng của nạn nhân, thì nên chú ý vấn đề phát triển và cung cấp sự hỗ trợ và trong sự liên quan đến giáo dục và đào tạo.
10. Phải có cơ hội cho nạn nhân bày tỏ, nếu họ có những mối quan tâm rằng vấn đề của họ chưa được giải thích thỏa đáng.

Chương Trình và Dịch Vụ

Programs and Services

Đơn vị cảnh sát phục vụ Nạn Nhân

Đơn vị này phục vụ từ phạm vi hoạt động của cảnh sát để theo dõi sau khi cảnh sát điều tra, và hỗ trợ nạn nhân khi sự việc phải qua hệ thống xét xử. Những người hỗ trợ nạn nhân cung cấp những dữ kiện, giới thiệu và yểm trợ nếu nội vụ ra tòa.

Những người hỗ trợ nạn nhân hợp tác với hệ thống xét xử tệ nạn xã hội và có thể được hỗ trợ nạn nhân trong các cuộc điều tra của cảnh sát và tất cả thủ tục hình sự là hậu quả của tội phạm. Dịch vụ có thể có nhiều hình thức. Muốn biết thêm chi tiết, hãy liên lạc với dịch vụ cảnh sát địa phương, hoặc RCMP (cảnh sát liên bang) gần nơi bạn cư ngụ.

Đơn Vị Cộng Đồng Yểm Trợ Nạn Nhân -

Đây là những chương trình chuyên biệt và dự án có ích cho nạn nhân trong thời gian xét xử, thông thường được điều hành bởi các cơ quan cộng đồng. Những cơ quan này cũng có thể có sự yểm trợ của cảnh sát để phục vụ nạn nhân hữu hiệu hơn.

Xem Police-based and Community Victim Assistance Programs and Community Resources có trên mạng:
www.victims/ hoặc liên lạc:

Alberta Solicitor General and Public Security, Victims Programs
10 th Floor, J.E. Brownlee Building

10365 – 97 Street, Edmonton, AB T5J 3W7

Telephone: (780) 427-3460 Fax: (780) 422 – 4213

Ngoài Edmonton: Gọi số 310-0000 (hỏi chương trình cho nạn nhân)

Hãy liên lạc với Chương Trình Yểm trợ Nạn Nhân địa phương nếu cần những đơn sau đây:

- Đơn tường thuật của Nạn Nhân - Victim Impact Statement
- Đơn xin bồi thường tài chánh - Financial Benefit Application Form
- Đơn xin bồi thường – Restitution form

Chương trình về Tường Trình Ảnh Hưởng của Nạn Nhân Victim Impact Statement Program

Tờ tường trình này là một văn kiện của nạn nhân viết cho tòa án. Bạn có quyền điền đơn khai trình tệ nạn xã hội đã ảnh hưởng đến cá nhân và những người thân cận của bạn. Nếu bạn không muốn viết ra cái đó tùy thuộc vào bạn. Bạn có thể nhờ người nào đó giúp bạn viết giùm, **nhưng phải dùng chữ đúng với lời bạn kể**. Mục đích của tờ tường trình cá nhân để ban giám xét biết được tệ nạn xã hội ảnh hưởng như thế nào đến đời sống của nạn nhân, và hỗ trợ tại tòa án, và bị cáo hiểu được sự ảnh hưởng tại hại của tội ác đến nạn nhân.

Vài lời góp ý :

- **Không nên kể lại** sự việc đã xảy ra (crime), đề nghị, chỉ trích bị cáo, hoặc hệ thống pháp lý, hoặc đề nghị thời gian bị cáo phải chịu án.
- Nếu bạn muốn viết bằng **Viết Ngữ** và sẽ được thông dịch viên dịch lại tại tòa
- Nếu bạn không tự viết được thì nhờ người khác viết giùm, và họ phải viết một cách chính xác những gì bạn muốn viết, và người đó phải ký tên trong đơn và nêu rõ mối liên hệ với bạn.
- Nếu tội phạm này ảnh hưởng đến thân nhân của bạn như là người trong gia đình, người bị ảnh hưởng bởi tội phạm cũng có thể viết tờ khai trình.

Tờ Tường Trình tiếp theo

Victim Impact Statement Program Continued...

Nên nhớ:

- Nên giữ lại cho bạn một bản. Bản khai trình có thể sửa lại nếu hoàn cảnh của bạn có sự thay đổi.
- Khi hoàn tất bản tường trình thì gửi đến Clerk of the Court tại tòa án
- Bản khai trình là một trong những văn kiện mà thẩm phán căn cứ vào.
- Điều quan trọng là nên biết rằng bản tường trình chỉ áp dụng khi bị cáo bị tội (hình luật) Nạn nhân có cơ hội đọc hoặc tờ tường trình được đọc tại tòa khi tuyên án bị cáo.
- Nếu bị cáo có tội và phải chịu lãnh án, bản tường trình sẽ được gửi tới nhân viên chức trách trại giam để cân nhắc trong việc phóng thích.
- Bản tường trình cũng được đưa đến trung tâm nhân viên quản chế tù nhân và hội đồng giám định sức khỏe tinh thần (Mental Health Review Board) cứu xét nếu cần.

Muốn biết thêm chi tiết: For more information:

Đơn khai trình có sẵn tại các trạm cảnh sát địa phương, Đơn vị phục vụ nạn nhân (Victim service Unit) , chương trình hỗ trợ nạn nhân (Victim Assistance Program) hoặc liên lạc: Alberta Solicitor General and Public Security, Victims Programs

10 th floor, J.E. Brownlee Building, 10365 – 97 Street, Edmonton, AB T5J 3W7

www.victims.gov.ab.ca

Điện Thoại: (780) 427- 3460, fax (780) 422- 4213

Ngoài Edmonton: gọi 310 – 0000(hỏi về chương trình cho nạn nhân)

Chương Trình Yêu Cầu Bồi thường Requesting Restitution Program

Bồi thường là một cách để kẻ phạm pháp đền bù lại những gì bạn đã mất hay phải chịu đựng. Muốn nộp đơn xin bồi thường, bạn phải điền đầy đủ trong đơn Request for Restitution form do cảnh sát cấp phát. Khi điền đầy đủ chi tiết, phải nộp trở lại cho cảnh sát càng sớm càng tốt. Cảnh sát sẽ gửi đơn cho thẩm phán đoàn để quyết định có nên trình lên tòa hay không.

Điền đơn Request for Restitution càng sớm càng tốt ngay sau khi điền xong lời khai của nhân chứng (witness Statement).

Chánh án sẽ quyết định sự bồi thường nếu được chấp thuận. Sự bồi thường này chỉ có thể đồng ý bởi tòa án khi có sự phạm pháp.

Chánh án có thể ra lệnh bồi thường như là hậu quả của tệ nạn xã hội: hư hại, tiêu hủy, mất tài sản, cơ thể bị thương tật (mất sự thu nhập hoặc mất sự hỗ trợ), tổn phí di chuyển ra khỏi nhà của can phạm, và những sự mất mát trong sự mua bán hoặc không trả tiền vay mượn trên tài vật.

Nếu bạn không được chấp thuận bồi thường, bạn có thể nộp đơn qua Civil Court.

Muốn biết thêm chi tiết liên lạc:

Alberta Solicitor General and Public Security, Victims Programs
10th Floor, J. E. Brownlee Building
10365 – 97 Street, Edmonton, AB T5J 3W7
www.victims.gov.ab.ca
Telephone: (780) 427- 7217
Fax: (780) 422- 4213
Ngoài khu vực Edmonton: Gọi số 310-0000 (hỏi chương trình Victim Programs)

Cảnh sát viên điều tra vấn đề của bạn hoặc đơn vị phục vụ nạn nhân đều phải cung cấp đơn REQUEST FOR RESTITUTION FORM . Nếu họ không cung cấp đơn này thì bạn nên hỏi họ đưa cho bạn một bản.

Chương Trình Hỗ Trợ Tài Chánh Financial Benefits Program

Tại Tỉnh Alberta, bổ túc tài chánh (hỗ trợ tài chánh) là cách để cho bị báo đền bù lại cho bạn đã mất mát hoặc bạn phải gánh chịu vì bạo hành. Chương trình cung ứng tài chánh căn cứ trên sự tổn thương của nạn nhân. Tài khoản căn cứ vào bộ luật nạn nhân của tậ nạn xã hội.

Chương trình hỗ trợ tài chánh không đền bù chi phí hoặc sự mất mát. Thí dụ như hư hại bất động sản, tiền thuốc men, chi phí an táng, mất thu nhập, hoặc phải chịu đựng sự đau thương. Nạn nhân có thể yêu cầu hoặc điền đơn kiện can phạm đền bù những chi phí và mất mát đó.

Bạn có thể được chấp thuận nếu.

- Bạn bị tổn thương về thể xác hoặc tinh thần sau biến cố của tậ nạn xã hội tại tỉnh Alberta.
- Tậ nạn xã hội được trình báo với cảnh sát trong thời gian và cùng hợp tác trong việc điều tra.
- Đơn được nộp trong vòng **2 năm**
- Người nộp đơn ủy quyền cho chương trình “ Financial Benefit Program” để làm yêu cầu tài liệu cần thiết để quyết định của đơn yêu cầu.

Nếu tậ nạn xã hội đưa đến sự thiệt mạng, gia đình còn sống sót hoặc ai là người có đặc quyền của người quá cố có thể nộp đơn lãnh tiền cho người quá cố.

Trong trường hợp nạn nhân là trẻ em (vị thành niên), hoặc người có khuyết tật, thì người giám hộ hoặc ai có đặc quyền cho nạn nhân cũng có thể nộp đơn

Những ai không hợp lệ để nộp đơn như là: kẻ bị tội hoặc bị cáo trong biến cố đó, thân nhân của nạn nhân (người trong gia đình, nhân chứng của tậ nạn xã hội) xe cộ. hoặc bất động sản của người phạm luật, như là lái xe bất cẩn, hoặc đập phá xâm nhập gia cư.

Chương Trình Hỗ Trợ Tài Chánh Financial Benefits Program Continued...

Thời gian cứu xét đơn khoảng bốn tháng, nhưng mỗi trường hợp mỗi khác, thời gian cũng có thể sớm hơn hoặc trễ hơn.

Trong trường hợp đơn không được chấp thuận, bạn cũng có thể khiếu nại. và cũng cần thời gian cứu xét lại. The Criminal Injuries Review Board “ Ban cứu xét” cũng được chỉ định để xét lại sự bồi thường.

Đơn có sẵn tại Financial Benefits Program
(780) 427- 7217, luôn cả tại Victim Service Programs
tại địa phương hoặc tại mạng vi tính của chính phủ của
Alberta.

www.victims.gov.ab.ca

Ngoài khu vực Edmonton: Gọi số 310-0000 (hỏi chương
trình Victims programs)

Bảng dẫn giải

Glossary of Terms

adjournment	Hoãn lại, đình chỉ sự việc vào thời gian khác.
appeal	Khiếu nại tiến trình của một án từ tòa đến tòa thượng thẩm để duyệt lại sự phán xét hoặc luật lệ
application	Yêu cầu, đơn để yêu cầu điều gì
authorization	Ủy quyền Quyền lực
civil justice system	liên quan đến bất động sản , tài chánh hợp đồng, thương tích cá nhân, tổn tổn thất, vấn đề tranh chấp giữa các cá nhân. Trong hệ thống này chỉ có 6 bồi thẩm viên
confidential	Kín đáo, bí mật, Tài liệu không được phép tiết lộ
conviction	Sự kết án, hoặc sự xử lý tội phạm tại tòa .
court appointed translator	Người thông ngôn tại tòa
crime	Hành động trái phép bị luật pháp trừng phạt
criminal justice system	Hệ thống tòa án giám trách vấn đề củng cố luật pháp và tội phạm
crown prosecutor	Người thi hành luật và đại diện cho xã hội.
defense lawyer	Người thi hành luật, luật sư, người đại diện kẻ phạm tội, hoặc bị kết tội trước tòa án.
emergency	Khẩn cấp, Bất ngờ phải hành động gấp
evidence	Bằng chứng, sự thật, hoặc chứng minh.
file	Để bắt đầu một sự kiện cần phải có một hệ thống giấy tờ hành chánh
guardian	Người đại diện cho thanh thiếu niên hoặc người bất lực
guilty	Bị tuyên án hoặc chịu trách nhiệm về sự vi phạm luật pháp

Bảng dẫn giải

Glossary of Terms Continued...

incident	tình huống
impact	Ảnh hưởng, sức mạnh của từ vật này sang vật khác
injury	Hành động làm tổn thương cho quyền lợi của người khác
judge	Quan tòa. Đặt quyền của xã hội quyết định câu hỏi trước khi ra tòa
law	Luật lệ của một chính phủ
legislate	Luật pháp, Làm luật
offence	Sự làm trái phép, phạm lỗi
police	Cảnh sát, Người chấp hành luật lệ và truy tố tội phạm xã hội
programs	Những sự sắp xếp hoặc chương trình
punish	Trừng phạt, Đền tội cho sự pháp pháp
physical injury	Cơ thể bị đau đớn hoặc phiền muộn tổn thương
regulation	Chỉnh đốn
restitution	Đền bù cho sự tổn thương
sentence	Kết án người nào
services	Việc hỗ trợ, giúp đỡ cho người
social worker	Người hỗ trợ, cố vấn, giới thiệu
subpoena	Trát hầu tòa
threat	Dùng lời biểu lộ ý xấu hoặc cố ý muốn làm hại người khác, hăm dọa
trial	Buổi xét xử tại tòa, xử lý một vấn đề quyết định một hậu quả chính đáng

Tham khảo

Acknowledgments

The Legacy Team, a collective of partners including community leaders, workers, and agency representatives, expresses its gratitude for the funding of this handbook provided by the Alberta Solicitor General's Victims of Crime Fund.

The following individuals and organizations contributed time and insight into the development and translation of the handbook:

Alberta Solicitor General & Public Security

Carol Lemieux
Terry Jorden
Jill McCormick

Alliance Jeunesse-Famille de l'Alberta Society

Kabwiz Rashel Tshinyembe
Luketa M'Pindou

Canadian Arab Friendship Association

Canadian Kurdish Friendship Association

Jalal Abbas

Consultants

Lina Tran
Pami Maghera

Community Members

Dafla Gebreyesus
Saleh Mohamed
Somkhuun Thongdee
Tigist Dafla
Dr. Thanh Trung Le
Association of Vietnamese Alliance Churches of
Canada

Tham khảo

Acknowledgments Continued...

Edmonton John Howard Society

Ann Howlett
Kathi Lewis

Edmonton Mennonite Centre for Newcomers

Mana Ali
Yohanness E. Yirsaw

Multicultural Health Brokers Co-operative

Yvonne Chiu
Marcela Olivares
Michelle Anderson-Draper
Nhan Lu
Ray-Mei Liu
Sabah Tahir
Surinder Dhaliwal
Susana Runge

The Sexual Assault Centre of Edmonton

Mary Banda

Women Advancement Trust (Tanzania)

Lucy Tesha Merere

Alberta
SOLICITOR GENERAL
AND PUBLIC SECURITY
ISBN 0-7785-4336-6